

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, poštni predal šte. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 13.807.

NAPREJ

Stane mesec. 25.—
za inozemstvo 35.—

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 43.
Četrtkova
»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasi
Kmetko-delavske zveze
Stane letno 60 Din — mesečno 5 Din

Lovro Klemenčič:

Preko razkola k zdru- ženju org. proletariata.

Uredništvu »Napreja«!

Dragi sodrug!

Že pred nekaj meseci sem se obr-
nil na Vas v imenu onih sodrugov
okoli »Delavskih Novic«, ki smatrajo
združenje organiziranega proletariata
v Sloveniji in Jugoslaviji kot prvo
najvažnejšo neposredno nalogo. V
industrijsko zaostali deželi, kakor je
Jugoslavija, kjer je 80% kmečkega
prebivalstva, a samo 20% mestnega
in kjer je proletarski razred v povoj-
u, a povrh tega še v skrajno slabem
gospodarskem položaju, ogrožen od
brezposlice in od terorja nekultu-
nega, verižniškega kapitala, je ven-
dar jasno ko beli dan, da se morajo
zavedni in pošteni proletarci združiti
v močno politično, enotno strokovno
in enotno združeno gospodarsko ce-
loto. Samo združeni lahko pritegnejo
revno kmečko prebivalstvo, ki ima
v glavnem istega nasprotnika, k svo-
jemu razrednemu boju proti kapita-
lizmu, brezskornosti, nasilju in
brezdušnemu izkoriščevanju.

Za združenje so — razen skrajno
fanatičnih, frazarskih, anarhističnih
in skrajno desnih, posebno takozva-

nih krščansko-socialističnih (kleri-
kalnih) voditeljev — delavci vseh
frakcij. Vprašanje je samo, kako to
izvršiti, da ne bi bilo združenje samo
enodnevno.

Že večkrat se je za zeleno mizo
razpravljalo o združenju proletariata.
Izkušnje pa so nas naučile, da je
ostalo vselej samo pri razgovorih.
Zato je edino pravilno, da se to vpra-
šanje razpravlja javno v časopisu.

Ker »Delavske Novice« več ne iz-
hajajo, Vas prosim, da objavite v Va-
šem listu sledeče članke, ki bodo
razpravljali o tem, kako pridemo
preko razkola k združenju organi-
ziranega proletariata. Poudarjam orga-
niziranega proletariata, ker prvi
predpogoj vsakemu proletarskemu
napredku je organizacija. Neorgani-
ziran delavec ali poljedelec je podo-
ben listu, ki je odpadel od mogočnega
drevesa, ki ga nese veter na vse
strani in ki bo slednjič poteptan v
prahu in blatu. Zato je prva dolžnost
vsakega delavca in poljedelca, ki
stremi za napredkom, da se organi-
zira. Druga dolžnost je, da čita vsaj
en proletarski časopis. Prosim vse
somišljenike, prijatelje in sodruge,
ki so bili zbrani v nekaj mogočni
armadi naše stranke in čitali »Delav-
ske Novice«, da se naročijo na »Na-
prej«, da premišlujejo, kritizira-
jo, sami dopisujejo v list, da bomo
tako s skupnim naporom in delom

dosegli veliki cilj: združenje organi-
ziranega proletariata. Uredništvo
»Napreja« pa prosim, da naše sode-
lovanje gostoljubno sprejme ter na-
tise sledečo serijo člankov, ki so vsi
v organizni zvezi med seboj in ki
razpravljajo najbolj pereče sodobno
proletarsko vprašanje: združenje pro-
letariata.

PREKO RAZKOLA K ZDRUŽENJU ORG. PROLETARIATA.

(Proti oportunistu in pučizmu.)

Uvod: Kako moramo razpravljati o
vprašanju združitve.

1. Kako je prišlo do razkola jugo-
slovanske socialno demokratične
stranke leta 1920?

2. Ministerializem prakticiran po-
tom pučizma.

3. Kaj je dovedlo do razkola in sla-
bosti komunistične stranke v Jugo-
slaviji?

4. Razpad Socialistične stranke de-
lovnega ljudstva leta 1923.

5. Vzrok drugega razcepa sociali-
stične stranke Jugoslavije.

6. Propast Neodvisne delavske
stranke.

7. Zakaj so razpadle strokovne or-
ganizacije?

8. Kaj nas učijo porazi in zmage v
zadnjih šestih letih?

9. Neposredne naloge zavednega
proletariata v Sloveniji in Jugoslaviji

in na katerih temeljih mora biti zgra-
jena združitev proletariata.

Ne samo vsak proletarec — to je
njegov lastni interes — temveč tudi
vsak napreden inteligent in vsak,
kdor se zanima za politiko in socialno
vprašanje, mora premišljevati o teh
predmetih. Smatram za svojo socialno
dolžnost, da razpravljam javno o teh
vprašanjih ter da sporočim svojim
tovarišem in vsem, ki se zanimajo za
to vprašanje, svoje skušnje in pogle-
de, ki sem jih pridobil v letih po pre-
vratu, ko so me razmere in tovariši
prisilili, da sem opravljal odgovorne
težke posle kot tajnik stranke, ured-
nik lista in član centralnih odborov.

Če bi s tem dosegel, da se med
apatičnimi proletarskimi masami zo-
pet zbudi zanimanje za njihove lastne
interese in napredek, bo s tem moj
trud bogato poplačan.

Preko razkola k združitvi proletar-
iata!

Preko porazov k novim zmagam!
Uvod: Kako moramo razpravljati
o vprašanju združitve?

Nasloniti se moramo na tradicijo
socialističnega pokreta.

Brez osebne mrznje in osebne po-
litike.

Uvažiti moramo vse skušnje zad-
njih let, učiti se iz porazov in zmag,
priznati napake in iskati njihove
vzroke in bistva, da jih ne ponavlja-
mo.

Pregled organizacij SSI in KDZ od aprila 1924 do septembra 1924

(vpoštevalo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale pokrajinskemu tajništvu SSI in KDZ v Krškem (od 9. XI. 1924 zopet v Ljubljani).

Zaporedna šte.	Stalna šte.	Organizacije	Član „Sloga“ 30. septembra 1924	Stalni, javni naročniki „Napreja“	Rednih članov je bilo					Zamudniki	Prispevki teh zamudnikov	1924 v mesecu IX. rednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																	Pokrajinsko tajništvo je prejelo:						
					1924								Din	p	2	3	4	5	6	8	10	12	15	20	25	30	40	50	75	100	n.d. 100	pristopnine	progres. davka			
					IV.	V.	VI.	VII.	VIII.																								skupaj		Porpr. od člana	
																																	Din	p	Din	p
1	1	Bizeljako	—	—	—	20	20	20	20	—	—	23	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	20	1	40		
2	2	Brežice	6	—	—	11	11	12	10	1	1	40	11	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	53	20	4	83		
3	3	Celje	13	1	44	47	54	52	52	8	11	20	50	42	—	—	5	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	97	30	1	94		
4	4	Centrala	11	4	25	27	18	25	28	—	—	—	23	15	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	20	3	22			
5	6	Črna I.	11	5	147	130	135	108	115	—	—	—	125	111	7	2	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	196	70	1	57		
6	7	Črna II.	9	—	51	94	94	91	94	—	—	—	83	72	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124	60	1	50		
7	9	Globoko	2	1	—	30	30	33	33	—	—	—	33	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	20	1	40		
8	10	Gorje	4	2	5	11	14	9	19	2	4	20	21	10	9	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	20	1	86		
9	11	Hrastnik I.	2	7	34	34	—	34	22	29	40	60	31	22	2	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	66	50	2	14		
10	13	Jesenice	7	3	26	24	29	26	24	10	22	40	26	14	2	1	7	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	4	62	30	2	39		
11	15	Liboje	—	—	15	—	16	13	20	—	—	—	17	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	80	1	40		
12	16	Litija	—	—	14	—	12	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
13	17	Ljubljana	7	3	13	15	11	15	15	—	—	—	17	11	—	—	1	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	94	50	5	55		
14	18	Mežica	13	1	52	44	45	52	50	1	3	50	48	25	10	7	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	20	2	12		
15	19	Milanje	2	1	4	4	4	4	4	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	60	1	40		
16	21	Sv. Peter p. Gor.	—	—	—	5	2	4	2	6	8	40	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	60	1	40		
17	22	Škale	4	3	56	58	—	61	61	—	—	—	61	58	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	—	1	49		
18	23	Škofja vas	—	—	—	6	7	6	9	15	21	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	60	1	40		
19	24	Šoštanj	—	—	88	37	35	34	34	—	—	—	34	20	7	1	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	10	2	32		
20	25	Store	6	2	50	46	44	46	47	—	—	—	45	43	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	65	80	1	46		
21	26	Tacen	1	—	18	10	—	15	14	—	—	—	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	40	1	92		
22	27	Trbovlje	21	5	124	122	123	115	—	84	140	—	50	40	9	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	90	1	61	
23	28	Velenje	7	5	50	53	67	70	85	—	—	—	87	80	1	4	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	137	20	1	67		
24	29	Videm-Krško	13	6	13	13	17	20	20	—	—	—	19	10	3	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	—	2	62	
25	30	Vrhnika	5	2	20	20	22	22	23	—	—	—	24	20	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	49	—	2	13	
26	31	Zabukovca	4	—	—	21	—	12	14	3	4	20	10	6	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	70	2	17	
27	32	Zagorje	—	—	5	3	4	—	—	5	12	60	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	30	2	10	
28	33	Zg. Šiška	—	—	—	6	5	4	9	—	—	—	11	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	50	1	60	
29	34	Gorica pri Marib.	—	—	26	29	30	27	29	—	—	—	29	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	60	1	40	
30	35	Cirkovce pri Mar.	—	—	—	11	—	11	—	19	26	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
31	36	Lesce	—	—	19	—	16	13	—	4	7	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
32	37	Pragerska	1	—	28	33	37	44	44	—	—	—	44	42	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	30	1	57	
33	38	Pišce	—	—	6	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
34	39	Šikole pri Marib.	—	—	—	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
35	40	Ponikva	—	—	—	7	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
36	41	Sv. Lovrenc n. Poh.	5	3	—	—	13	16	19	—	—	—	19	16	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	30	1	73	
Vseh rednih članov			153	53	883	980	915	1046	920	187	303	80	964	795	74	28	29	7	9	11	3	2	2	1	1	—	2	—	—	—	12	1787	80	1	85	
Zamudnikov					500	104	264	80	187																						303	80				
Vseh članov skupaj					1383	1084	1179	1126	1107																						2108	60				
			Pokrajinsko tajništvo je torej prejelo v tem mesecu																																	

Po prevratu, po razpadu avstro-ogrske monarhije, se je mnogo spremenilo. Na te spremembe v Sloveniji ni bil nikdo pripravljen, niti buržuazija, niti proletariat. Par desetletij inteligentov, ki so že leta 1913. slutili izbruh svetovne vojne in njene posledice, so bili razkropljeni daleč po svetu in niso mogli vplivati na razvoj političnih dogodkov, ki so se razvijali zelo naglo.

Slovenija je namreč čez noč postala suverena, samostojna država, na čelu s takozvano Narodno vlado. To je bila ena največjih političnih revolucij v zgodovini Slovencev. Dogodek je bil tem večji, ker se je izvršil med svetovno vojno in na zemljišču vojne cone, ko je bilo ljudstvo do zob oboroženo in je imelo v izobilju vojnega materiala.

Edina politična stranka v Sloveniji, ki je bila vsaj na papirju, v resolucijah svojih kongresov na to deloma pripravljena, je bila socialno-demokratska stranka. Saj je vendar že leta 1909. balkanska predkonferenca v Ljubljani — in balkanska konferenca v Beogradu — čisto in jasno precizirala državotvorni program, h kateremu teži socialna demokracija: Federativna socialistična republika na Balkanu.

In X. redni zbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke v Ljubljani, ki se je vršil v času, ko so bili Kristan, Čobal, Petejan, Kopač in drugi še marksisti, je decembra leta 1917 izglasoval resolucijo o političnem položaju, ki pravi med drugim sledeče:

»Pozdravlja zmago ruske proletarske revolucije kot prve revolucije v svetovni zgodovini združenega delavstva tvornic in mest, zemlje in dežele, zveze, ki edino je bila v stanu strmoglaviti carizem in buržuazijo, kapitalizem in nacionalizem obenem. —

Za oživitvitev tega cilja je neobhodna obnovitev proletarske svetovne internacionale, ki se doseže le s polnim žrtvovanjem vseh proletarskih strank in le v polni vzajemnosti. —

... Zahteva združitev vseh enonarodnih občin in okrožij v enonarodno politično zvezo kot nepretrgano gospodarsko, prometno in upravno celoto s polno pravico samoodločanja v vseh kulturnih, gospodarskih, socialnih in upravnih zadevah; zahteva združbo teh samoupravnih narodno-gospodarskih enot v federativno, adrijansko-donavsko-sudetsko državno zvezo kot prirodno prometno-gospodarsko narodnostno in politično-drjavno celoto, s polno pravico samoodločanja na zunan in na znotraj združenih narodnosti ter z odpravo tajne diplomacije. Stoji na resoluciji od novembra 1909 jugoslovanske (balkanske) konference ter izreka vnovič kot cilj jugoslovanske socialdemokratske stranke ustanovitve samoupravne kulturne, gospodarske in politične celote vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov na sklenjenem gospodarskem ozemlju. ... konfiscirano. — Pozdravlja pa vsako resno delo in stremljenje za uresničenje tega cilja.

Uvideva edino pot v dosego tega cilja 1. v demokratizaciji vse občinske, okrožne in državne uprave, 2. v vzpostavitvi internacionalno združenega proletariata avstro-ogrske državne skupine ne glede na narodnosti in dežele po načelu polnega samoodločanja posameznih narodnih skupin.

Izraža z vso silo klic po sklenitvi stalnega in pravičnega miru ter brez zmagovalcev in premagancev, miru, ki mora priti le po načelih ruske proletarske revolucije; brez aneksij, brez kontribucij — s samoodločevanjem narodov; radi tega vidi

1. v zmagi entente imperialistično poseganje Italije preko Adrije na Balkan in s tem zaviranje svobodnega, kulturnega gospodarskega in političnega razvoja adrijansko-balkanskih narodov. — — —

Jugoslovanska social-demokratska stranka je zastopnica delavskega ljudstva, ki tvori nje jedro in moč. Zategadelj mora biti vsa notranja organizacija in taktika oprta na delavsko ljudstvo. Stranka pa je tudi realna in splošno politična. Stoji na stališču razrednega boja. S tem poudarja, da je delavstvo oni faktor, po kojem se doseže poln demokratizem. — — —

V lastnem političnem, strokovnem in gospodarskem oziru pa zahteva delavstvo polno samoodločevanje. — — —

Komaj leto dni po sprejemu te resolucije je bila naša socialno-demokratska stranka naenkrat postavljena v prekrasni položaj ustvariti jo na delu, v življenju. — To bi tem lažje storila, ker so ljudske množice bile razjarjene na vse naše meščanske in malomeščanske (klerikalne) stranke, ki so med petletnim mesarskim bratormornim klanjem hujškale na vojno in izžemale ljudstvo. Stranka je torej imela za seboj celokupno delavstvo in simpatije večine slovenskega ljudstva, ki je gledalo v ustvarjanju socializma edino garancijo miru, rešitev agrarnega vprašanja in povzdigo splošnega napredka, gospodarskega in kulturnega.

V izvrševalni odbor stranke so bili na kongresu izvoljeni: Anton Kristan, J. Petejan, V. Zore in Marcel Zorga, za kontrolo Zupan, Igljč, Zugwitz — za Gorico Tuma, za Trst Anton Jernejčič, Josip Kopač, za Štajersko Sitter. Za vso politiko od 1917. leta do XI. kongresa (o Vseh svetih I. 1919) nosi ta izvrševalni odbor polno odgovornost. Izvzeti moramo sodruga Antona Jernejčiča iz Trsta. Ta je bil v Trstu in ni mogel na žalost imeti nobenega vpliva na politiko izvrševalnega odbora. Kot zastopnik visoko razvitega tržaškega industrijskega proletariata bi s. Jernejčič gotovo ne dopustil, da so se v odločilnih trenutkih pozabila vsa načela strankinega programa. Tudi s. Etbin Kristan je bil v Ameriki. Politiko stranke je vodil po prevratu v glavnem Anton Kristan pri najožjem sodelovanju Albina Prepeluha (Abditusa), sedanjega voditelja avtonomistov oz. S. R. S.

Vsak političen otročja ve, da mora vsaka stranka, kaj šele socialno-demokratska, proletarska, v važnih momentih, kjer se s temelja spremeni strankina taktika, sklicati izreden občni zbor in posvetovati se z delegati stranke in delavskimi zastopniki o spremembi taktike. To nalaga tudi strankin pravilnik. Tega izvrševalni odbor ni storil. Začela se je praktirati ravno v momentu, ko je bilo najbolj potrebno postopati demokratično, v zgodovinsko važnem momentu, ... osebna politika. Za zeleno mizo je par oseb reševalo o najusodnejših korakih daleč proč od delavstva, še dalje od ljudstva, na sramoto slavne tradicije slovenske socialne demokracije.

Za zeleno mizo so se vsedli člani izvrševalnega odbora skupaj z zastopniki buržuazije in kapitalistov, skupaj z vojnimi hujškači klerikalci in sestavili takozvano Narodno vlado, oligarhijo v najslabšem pomenu besede.

(Dolje prih.) Op. ur. Kakor je s. Klemenčič spoznal, da je treba proletariatu organizacije in da bomo proletariat zedinili le potom javnosti, kjer ne bo mogoče zahrbtnih spletkarij, tako bodo tem nazorom sledili tudi drugi zavedni delavci iz zdaj še nasprotnih taborov in iz čakavstva. Javna debata bo strnila vse zavedne delavce v eno samo, močno in neomajno organizacijo.

Nekaterim nekdanjim naročnikom in somišljenikom smo poslali po naročilu s. Klemenčiča današnjo številko na ogled in v premišljevanje. Da bodo imeli celotno mnenje s. Klemenčiča, jim bomo poslali tudi nadaljevanja Klemenčičeve razprave.

Sodrugi proletarci! Vsi, ki si služite svoj kruh z delom, vsi imate prostor v našem listu in v naši stranki. Obrnite demagogom, podkupljencem in provokatorjem hrbet in stopite v vrste zavednih sodrugov, da skupno z njimi v močnih organizacijah branite svoje pravice in kljubujete reakciji.

Širite proletarski tisk! Tisk, ki ga vzdržujejo zavedni delavci sami brez črnih fondov, brez bančnih podpor. Izražajte v njem svoje mnenje in pomisleke.

Kdor si »Napreja« ne bo naročil, naj pošlje za posamezne številke, ki jih bo prejel, po 1.50 Din po položnici, ki jo prilagamo današnji številki.

Želja po zedinjenju.

je splošna, vsaj med delavstvom, ki je nekda tvorilo stranko, predno se je razcepila. Zato se o zedinjenju povsod govori. Še več! Tako daleč je že dozorela želja po zedinjenju, da se na obeh straneh naglašja, naj bo zedinjenje brez zmagovalcev in poraženih, naj se združijo dosedanja nasprotniki kot enakovredni sodrugi in naj pozabijo na vse, kar je bilo. Gotovo je to lepa in hvalevredna želja. Toda izvršena ne bo, če bo ostala le želja. Želje in hrepenenja so nas nekda združevala, pa, kakor smo videli, pre-slabo, razbili smo se. Če hočemo, da bomo v bodočnosti bolj trdno združeni, bomo morali preiti od želj k dejanjem! Socialno revolucijo bodo izvršile organizacije, toda ne z besedami in obljubami, ampak z izvrševanjem. Ne ta ne ona Internacionala nam ne more prinesiti boljše družbe,

Pravo Schichtovo-milo z znamko „JELEN“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljšje

Pri nakupu pazite na ime „SCHICHT“ in znamko „JELEN“!



to moramo sami storiti s tem, da začnemo pri sebi izboljševati. Bodimo prijatelji! se zelo lahko reče, toda narejenega s tem ni prav nič. Nova boljša družba bo nastala šele, če se bomo naučili skupno delati. Katolici-zem nas je učil skupno moliti, socializem nas mora učiti skupno delati. To je težje, pa zato bo tudi boljši uspeh. Od skupne molitve smo imeli le skupno prekletstvo, od skupnega dela bomo imeli skupni blagoslov.

Preglejte naš program, našli boste, da ni drugačen od vašega. Spoznajte naš pravilnik, uvideli boste, da vas bo vsestransko zadovoljil. Preštejte naše organizacije! Rekli boste, da nas je malo, toda zraven boste prihrdili, da smo in da nas nihče ne more utajiti. Vstopite v naše organizacije. Mnogo napak in nepravilnosti boste našli v njih, mnogo boste imeli posla s popravljanjem, toda spoznali boste, da je ta pot resnega sodelovanja edina, ki vodi proletariat do zmage.

Kriza pri branjevkah.

Notranji politični položaj je popolnoma enak, kakor smo ga zadnjič opisali. Niti za las ni napredoval razplet krize, čeprav skušajo vse skupine z vsemi močmi vplivati na nasprotnike, da jih spravijo v malodušje in potem zahrbtno izrinejo. Odločnega, javnega, poštenega boja se ne upa nastopiti nobena skupina, vsaka se preveč boji za svoje maslo.

Sicer se pa naš notranji politični položaj rešuje v svetovni politiki. To je nekako tako, kakor se določajo tržne cene. Ljubljanske branjevke sicer lahko nekaj podraže in pospravijo, v celoti se pa le morajo držati svetovnih cen. Tako tudi beograjski intriganti še marsikaj »zaslužijo«, marsikak »zaslužek« razdele, da ne pride na dan, in marsikak kompromis še napravijo, da ostane volk sit in koza cela. Toda pri tem gledajo na svetovno politiko in s strahom ugotavljajo, da bo korupcije konec, pa četudi se še tako dobro »koncentrirajo«, četudi si med seboj prav vse grehe odpuste! Kajti svetovna politika gre v praveu socializma in demokratizma, pa ne počasi, ampak tako hitro, da gospodje ne bodo imeli časa poučiti prikorumpirana bogastva!

Znano je, da je vsa Pašičeva tika temeljila na volji »zmagoslavne« Francije. Kar je rekla Francija, to se je zgodilo. In ker je bila Francija najhujša sovražnica komunizma, zato je bila tudi Jugoslavija. Razloček je bil le ta, da je milostljiva gospa Francija delala s tem sovraštvom dobre zaslužke, uboga Jugoslavija je pa plačevala orožje in redila Wranglove čete!

Pašičeve štrene je pa zmešala Macdonaldova vlada na Angleškem in Herriotova na Francoskem. Svet se je začel drugače sukati.

Najvažnejše je bilo, da sta obe vladi nastopili za sodelovanje s sovjetsko Rusijo, torej polom za Pašiča in njegove Wranglovce. Sicer imamo Wranglovce še vedno v oskrbi in nedavno tega je še celo protipašičevska vlada pri vprašanju zaposlenosti tujcev odločila, da veljajo Wranglovci pri nas za domačine. Vendar pa se je treba vsaj malo pripraviti na novi veter, ki piha po svetu. Morebiti tvori Radičev vstop v III. internacionalo tak mostiček? Kajti tu je dana lepa prilika, pobotati se z boljševiki. Saj ni treba, da stori to Pašič sam, dovolj je, da stori to delo njegova stranka, ki ima kot »praktična« stranka vselej po več želez v ognju. Saj delajo tudi naši klerikalci tako, in če jim bo kdo kaj očital, da so delali proti bolj-

ševikom in da so še v zadnjem času izganjali domače delavce, da bi mogli zaposliti Wranglovce, se bodo izgovarjali, da tega niso delali oni, ampak neka druga klika, ki se je »vstulila« med nje enako, kakor nekda dr. Šusteršič, v duhu pa da so bili oni vedno za boljševizem, zato da so šli prvi z Radičem, zato da so sprejeli v stranko toliko bivših komunistov, zato da so se v Ljubljani združili v enotno fronto z njimi. —

No, svetovni veter ni tak, da bi mogli breznačelni demagogi loviti ga v svoje plašče. Razvoj gre tja, da ne bo zmagal niti terorizem boljševikov, niti fraze lažisocialistov, ampak da bo ljudstvo vsega sveta po svojih potrebah urejevalo medsebojne odnose v stalnem sodelovanju. Da gremo to pot, kaže velikanski napredek socialistov v naprednejših državah, zlasti v zapadni Evropi. Koliko je tako socialistično sodelovanje vredno, za to imamo tudi že lepe praktične zgleda, v najnovejšem času n. pr. gospodarstvo dunajske občine, ki je za l. 1923 v zdaj predloženem končnem obračunu izkazala čistega prebitka okrog 700 milijard avstr. kron (700 milijonov Din). In to brez novih davkov, le z dobrim gospodarstvom ter brez korupcije in nepotrebnih neplodnih izdatkov. Kakšno blagostanje bo šele nastalo, ko ne bo sodelovala le ena občina, ampak ves svet, ko bo sovjetska Rusija sodelovala s socialističnim zapadom.

Ali ni za take izgleda prav vse eno, kako se rešuje beograjska kriza? Naj bi se ljudstvo rajši bolj bavilo s svojo izobrazbo in s praktičnim vežbanjem za bodoče sodelovanje, ne pa da tako zvesto posluša, kako se te branjevke tam doli kregajo, kako bodo pospravile in ubranile svoje dobičke.

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, vživaš že na zemlji raj!

VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Macdonaldova vlada je padla zaradi pogodbe s sovjetsko Rusijo. Ves kapitalistični svet se je tresel pred to pogodbo, ni čuda, če so angleški liberalci začeli misliti na »manjše zlo«, češ, boljše je, če nam nazadnjaki vzamejo svobodo, kakor pa če nam delavska vlada vzame profite. Tako je Macdonaldova vlada dobila nezapupnico, razpustila parlament in 29. oktobra so se vršile volitve. Liberalci so pri tem tako popolnoma propadli s svojo dvorezno politiko, da ni tega nihče pričakoval, še celo nazadnjaki pravijo, da jim je žal zanje. Dobili so le 41 mandator. Tudi njih vodja Asquith je propadel. Socialisti so dobili 157 mandator (za 36 manj kot prej, ko so jih imeli 193), absolutno večino so pa odnesli konservativci (402 mandata, prej 258). Po tem volilnem rezultatu bo prevzela vlado seveda konservativna stranka, ki se bo pa morala čuvati prevelikih izprememb v politiki, kakor jo je začrtala delavska vlada! Drugače pojde pri ponovnih volitvah tudi tja, kamor je šla liberalna.

V razmerju glasov se namreč vidi, da socialisti nikakor niso nazadovali, ampak prav lepo napredovali. Pri zadnjih volitvah so dobili 4.506.000, zdaj pa 5.502.000 glasov, torej so napredovali za milijon glasov, za celo četrtino. Pri tem jim je pa nasprotna demagogija zelo škodovala, zlasti oči-tek, da niso odpravili brezposelnosti. Seveda, le nezavedni so šli na tak

tim, preudarni socialisti vedo, da se problem brezposelnosti ne da rešiti v par mesecih. Zlasti jim je škodovala tudi ženska agitacija, ki je imela geslo: »Proti vsaki revoluciji!« Ženske so tudi na Angleškem še precej zadaj, ker ni dolgo, odkar imajo volilno pravico in niso še izvežbane v praksi, kako je treba paziti na demagoške mreže, da se ne ujameš. Tako so šle volit konservativce »za miren razvoj« proti Macdonaldu »revoluciji«, zgodi se jim pa prav lahko, da izzovejo s svojo militaristično, imperialistično taktiko zaščitnih carin in osvajanja tujih trgov kako novo vojno, dočim jih je Macdonald vodil k sigurnemu miru. Je pač hudo z nevednimi ženskami: ker je Macdonald hotel stvarnega sporazuma z Rusijo, so ga proglasili za boljševika in žene so se ga bale kot samega vraga...

Pa zavednost raste in le po tej je treba meriti proletariatovo zmago. Vsak razsoden človek je moral vedeti, da bo Macdonald težko vladati s 193 poslanci v zbornici, ki šteje 615 poslancev. Podpora kapitalistov ne more biti trajna, ker proti sebi ne dela nihče. Zmaga proletariata mora biti delo proletariata samega!

Razno.

Današnji številki prilagamo položnice. Vsi naročniki »Napreja« in »Ljudskega glasu« naj vpošljejo naročnino takoj. Posameznik lažje pogreša eno naročnino, kakor družba, ki je vezana le na redna plačila svojih naročnikov. »Naprej« nima črnih fondov, niti ne bančnih podpor, zato vršite vsi svojo dolžnost! Le tako bomo gladko premagali težave, ki so zvezane s selitvijo v Ljubljano. Uredništvo je že v Ljubljani. Uprava in tajništvo prideta te dni iz Krškega. Naslov je za vse: »Ljubljana, poštni predal 168«. Položnice ostanejo iste, kakor doslej.

»Slovenec« je že zopet napisal svojim ovčicam strašen babbav pred svobodomiselnimi knjigami in časopisi. Če se širi brezbožno časopisje med katoliškimi Slovenci, so krivi ti katoličani sami, kajti če bi tega časopisja nihče ne čital, bi kmalu izginilo. Neodpustno, nedosledno in neznačajno je, če se veren katoličan čita nasprotno žurnalistiko. Itd. Kar cel članek je napisal o tem. Načelo, da je treba čuti oba zvona, šteje med »prazne, ničeve in puhle izgovore.« Kdor je veren katoličan, to se pravi, kdor veruje vse, kar mu prazni, ničevi in puhli duhovniki v svojih res brezverskih časopisih pod firmo katoličanstva natrobijo, ta naj se tega drži, naj se da od katoliško židovskega kapitala izžeti kakor citrona in naj čaka na plačilo v grobu. Mi pa, ki ne verujemo katoliškim dogmam in lažem, mi se bomo držali Jezusovega nauka in bomo iskali resnice povsod, tudi pri cestničarjih in Samaritanah in celo pri paganih, to pa tem bolj, ker vemo, da je pri duhovnikih ni našel ne Jezus ne kdo drugi. Kajti resnica beži od vsakega, kdor misli, da ima patent nanjo!

Gospodarstvo.

Vabilo na izredni občni zbor »Sloge« r. z. z. o. z. v Ljubljani, ki se bo vršil v nedeljo, dne 9. novembra 1924 ob 10. uri dop. v Ljubljani pri Mraku na Rimski cesti. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva; revizijsko poročilo. 2. Izprememba pravil. 3. Eventualna volitev. 4. Raznoterosti. — Načelstvo. Kdor se občnega zbora sam ne more udeležiti, naj da člansko knjižico tistemu združniku, ki bo po najboljši vesti zastopal idejo »Skupnega doma«, ne pa profitarško gospodarstvo. Za potrebo, ne za profit! Če se iz tvojega okraja ne bo udeležil noben drug član »Sloge« tega občnega zbora in če se strinjaš s tem, da te zastopa sedanje načelstvo, pošlji člansko knjižico najpozneje do 8. t. m. na naslov: Ljubljana, poštni predal 168.

Valute 31. okt. 1924: italijanska lira 2.99—3.02 Din; angleški funt 312.50—315.50 Din; dolar 68.75 do 69.75 Din; francoski frank 3.62—3.65 dinarjev; češka krona 2.05—2.08 Din; 100 avstr. kron 0.096—0.098 Din; 100 dinarjev 7.45—7.60 švic. frankov.

Kaj naj prinese občni zbor »Sloge«?

V nedeljo že se bo vršil občni zbor »Sloge«. Po vseh teh napadih raznih nebodivastreba izven našega članstva, kakor tudi po raznih nerodnih ukrepih od strani nekaterih naših lastnih članov, so nekateri člani »Sloge« precej zbegani in se radi tega zanimajo za predstoječi izredni občni zbor. Kaj torej naj pričakujemo od tega občnega zbora?

Od nekih strani se sliši o potrebi osebnih sprememb pri sedanjem načelstvu in nadzorstvu. Ne maram tukaj za nikogar agitirati ali delati reklamo, trdim pa, da ako bi naj to bilo najpomembnejše delo občnega zbora, da bi bilo to delo precej negativno. Ako se bodo od katerekoli strani forsirali le taki predlogi kot alfa in omega sklepov občnega zbora, takrat pokažemo s tem, da ni naša zadruga nič boljša kakor so bile vse dosedanje zadruga vsaj v pretežni večini. S takimi ukrepi je združena nevarnost, da zagazimo tudi mi v takozvano klikarstvo, ki pa porabi potem večino energije. In vendar imamo ravno mi idealen program uresničevanja socializma v bodočem »Skupnem domu«, kateremu je »Sloga« le predhodnica! Radi tega bi po mojem mnenju ne bilo umestno priključiti v življenje nepotrebno klikarstvo v zadrugi, ki se pripravlja na tako veličastno delo v odrešitvi proletariata. Kaj bi torej bilo bolj koristno, da naj obravnava občni zbor?

Stara bolezen je (in to bolezen so tudi socialisti podedovali), da se veliko govori, kaj je slabo, kaj je za nič, ne pove se pa, kaj in na kakšen način bi bilo boljše. Torej z eno besedo, tudi v naših vrstah prevladuje včasih preveč negativizem pa malo ali nič pozitivizem. Če že hočemo mi z našim programom »Skupnega doma« realizirati pravi socializem med proletariatom in s tem delavstvu pokazati, da je socializem nekaj vreden in da postaja vedno več vreden, samo izvajati ga je treba, potem preidimo tudi na občnem zboru iz negativizma k pozitivizmu, to znači, da sicer poleg primerne kritike prinesimo tudi stvarne predloge na dan, ki naj bi omogočili delo in usmerili gospodarstvo v bodočnosti. To se meni zdi najbolj važno za predstoječi občni zbor in apeliram na članstvo »Sloge«, da v tej smeri ukrene vse potrebno, da tozadevno občni zbor uspe in zadosti na ta način popolnoma svojim nalogam. Ustavimo že enkrat tok več ali manj brezpomembnih govoranc in pisarij in pojdimo na resno ustvarjajoče delo. Pomislimo le dobro, kdo smo in kaj da hočemo doseči. Upoštevajmo dobro sedanjí resni položaj delavstva, upoštevajmo tudi dobro in pazno napore reakcije in potem nam gotovo ne bo vseeno, s kakšnimi rezultati da izidemo iz tega gigantskega boja. S tem pa še ni rečeno, da hočem komu usta zavezati. Izgovorimo se vedno lahko, upoštevajoč pri tem zmeraj potrebne meje, pri katerih tudi včasih neizogibne moralne klofute izostanejo, namenjene dotičnim, ki si že drznejo ogledati stvar z drugega vidika, iz svojega stališča, ne da bi s tem gojili kakšne destruktivne namene.

To so moji pomisleki in želje za predstoječi občni zbor »Sloge« in ne želim s tem ničesar drugega, kakor da s tem pripomorem do razčiščenja in usmerjenja bodočega dela.

Josip Pastorek,
član načelstva »Sloge«.

O B L E K E
O B R O K E
O. B. MESTNI TRG 5
BERNATOVIČ.

Iz stranke.

TISKOVNI SKLAD.

Karol Košec, Zalec 18 Din; Neimenovan drž. uradnik v Krškem 10 Din; Da pomagamo Kristanu ubiti »Naprej«, smo nabrali 27. 10. v Trbovljah:

Ivan Završnik 5 Din; Marija Ovsenkov 5 Din; Herman Kuhar 6 Din; Ivan Polak 5 Din; Miha Planinšek 1.50 Din; Franc Mrzelj 5 Din; Franc Tratar pri sestanku v Vrbovljah 1 Din; Franjo Langof, Vrhnika 20 Din; Anton Thaler, Javornik 13.50 Din. Skupaj 90 Din. Že prej izkazano 31.422.73 dinarjev. Od 1. januarja 1924 torej nabrano 31.512.73 Din.

Stalni naročniki »Napreja«: 54. Ivan Pajer, Nova kolonija 370, Trbovlje; 55. Anton Odlasek, rudar, Loke 74, Trbovlje; 56. Franjo Weissbacher, pri »Kroni«, Celje; 57. Ivan Grabner, Žerjav 98, Črna.

Socializem Toneta Kristana.

V nedeljo, 26. oktobra 1924 je predaval g. T. Kristan na Jesenicah o združništvu pod predsedstvom znanega konsumarja Zugwitza. Kakšni ljudje so bili navzoči, to se vidi najlepše iz dejstva, da je Zugwitz očital s. Jeramu, da na predavanje ni bil povabljen in se je moral Jeram proti temu očitku braniti, češ, saj je bilo vabilo javno nabito! Torej bi Kristan rad same konsumarje obdelaval, na drugi strani bi pa pred javnostjo rad kazal, da javno sklicuje in da je »vse za njim«.

Predavanje samo je bilo prav dobro in poučno, res škoda, da se ga delavci niso udeležili v večjem številu. Če bi bilo mogoče le poslušati in popolnoma pozabiti na osebo, ki govori! Tako se je pa zdelo, kakor da bi kak prav debel župnik pridigal o zmernosti.

S. Jeram je po predavanju na to okolnost tudi pokazal, češ, besedam morajo slediti dejanja. Nato je sledila debata, v kateri je Kristan na očitek egoizma izjavil, da se vsak delavec bori za boljši kosček kruha, da pa je zlasti on moral skrbeti, ker je hotel biti popolnoma neodvisen navzgor in navzdol. »Ali sem kaj ukradel od konsuma? Moja dejanja so dobra, zmiraj sem visoko držal prapor socializma, hočem pa biti neodvisen od zgoraj in od spodaj. Imeli smo že večkrat kritikastre, pa smo jih povabili, naj sodelujejo, in ko so prišli zraven, so pa zadovoljni. (Medklici: Svetek! Svetek! Kristan pa odgovarja:) Še slabši ko Svetek!«

Kakor je imenitno, če kdo v eni sapi zatrjuje, da je socialist, obenem pa da hoče biti neodvisen od vseh, torej od družbe, od socializma, vendar je še bolj imenitno, kako ta gospod socialist govori o svojih hlapcih. A še vse bolj imenitno je, da se še vedno novi in novi ljudje rinejo v bližino tega »neodvisnega socialista«, da bi imeli »lažji kruhek«. Ali postane kruh res kaj lažji, če je umazan?

Ta gospod, ki občuje v »najboljših krogih«, se čuti tudi glede zmerjanja popolnoma neodvisen: s. Jerama je nazval lažnjivea. Ta pa, mlad in silen, kakor pač je, se je razburil in le malo je manjkalo, da bi prišlo do konflikta. Pa Jeram se je zopet umiril, tembolj ker Kristan ni mogel navesti niti enega dokaza laži. Pač pa je Kristan dobil priliko, govoriti o svojih lažeh.

V svojem predavanju je namreč Kristan omenil, da so bili vsi zasluzni propagatorji združništva večinoma globoko religiozni ljudje. Ker tega ni pojasnil, se je moralo zgoditi to od naše strani.

Religija pomeni zvezo, ki si jo kdo napravi med vsemi stvarmi, razumljivimi in nerazumljivimi. Med zemljo, solncem, zvezdami, vsemirjem. Med začetkom in koncem. Med življenjem in smrtjo. Med mrtvo in živo naravo. Med vzroki in posledicami, med dobrim in zlim itd. V kakršno zvezo kdo po svojem nazoru vse to spravi, tako religijo pravimo, da ima. Navadno pravimo Slovenci temu vera, pravilnejše bi pa bilo imenovati to svetovni nazor. Vsak človek ima kak svetovni nazor in čim bolj je kdo pošten, tem bolj skrbi, da odgovarja njegov svetovni nazor resnici. Predavatelj sam je omenil, da zadruga nič ne pomaga, dokler ne odstranimo strasti in sebičnosti. Vsi, ki so na združnem polju kaj velikega ustvarili, tako da jih zgodovina omenja, so bili nese-

bični, so se bojevali proti svojim strastem, so stremeli za resnico, so mnogo premišljevali o medsebojnih razmerah ljudi in o razmerju ljudi do vsega drugega in do vesoljstva ter končno do tistega Neznaneega, ki ga po domače imenujemo Boga.

Kakor je razumljivo torej, da so vsi združni prvoboritelji imeli svoj svetovni nazor, svojo religijo, tako je tudi razumljivo, da so se svojega nazora tudi dosledno držali in po njem živeli, pa brez ozira na to, katere religije da so bili (katolikov je bilo med njimi menda najmanj, največ pa protestantov in židov).

Pa da pridemo k našim zadrugam, k socializmu in k dejanjem. Vse religije streme za resnico, vse prepovedujejo laž, ali, da se bolj pametno izrazimo, vse smatrajo laž za zlo, iz katerega se ne more nič dobrega roditi. Potemtakem se v zadrugah ne sme lagati.

Zdaj se pa spomnimo na razkol v naši stranki, ki je kriv da se delavstvu tako godi. Zakaj je prišlo do tega razkola?

Komunizem ni kriv, kajti socializem je pot h komunizmu, k skupni lastnini vseh velikih delavnih in prometnih sredstev. Združništvo je pa začetek komunizma. Tudi hujskači niso krivi, kajti če ne bi imeli povoda za hujskanje, ne bi mogli hujskati. Niti nevednost sama, ki je res veliko zakrivila, pa vendar ne bi bila napravila take škode, če ji ne bi pomagala laž.

Hujskači so rekli: Poglejte na konsume, kako nas odirajo; slabo blago prodajajo po visokih cenah, dobičke pa požirajo socialpatrioti. Deloma se osebno bogate kar naravnost, deloma pa podpirajo z njimi svojo strujo v stranki, da z denarjem zmague, da pripravljajo ministrske stolčke itd.

Ničesar konkretnega niso hujskači povedali, samo splošno so govorili, pavšalno. Pa ljudje so videli debelega ministra in njegov avtomobil in stranka je šla narazen. Velikanska večina je šla h komunistom, v Kons. društvu je pa ostalo vse skupaj. V tistem letu je občni zbor Kons. društva sklepal o dobičku in predlagano je bilo, naj dobi 10.000 K »Svoboda«, ki je bila takrat še tudi skupna izobraževalna organizacija. Pa čeprav je bila skupna, vendar je bil trd boj za teh 10.000 K. Če bi bil pa kdo takrat predlagal, naj dobi socialistična stranka kako podporo, bi bil predlog takoj pokopan, za socialpatriotske ministrariste ne bi bili delegati dali niti 10 vinarjev. Tak je bil položaj — in vendar je tistega leta ta stranka dobila od tega Kons. društva nad četrt milijona kron. Seveda tajno, brez sklepa občnega zbora. Mi trdimo, da je tako ravnanje nepošteno, lažljivo, goljufivo.

Kristan teh očitkov ni slišal prvič, že leta se o njih govori in piše, že leta obljublajo konsumski generali, da bodo zaradi tega »lažnjivega obreko-vanja« tožili in pred kratkim so potom odvokata dr. Tume zopet grozili, da vložijo tožbo, uredništvo »Napreja« se jim je pa javno smejalo, češ, le vložite, saj je že čas, da pride ta stvar pred sodišče — toda ni prišla in ne bo prišla, dokler ne bo občni zbor Kons. društva sam zahteval računa. Od zavednosti članstva je to odvisno, ki voli na članskih zborovanjih svoje odbore in ti odbori izbirajo izmed sebe delegate, ki tvorijo potem občni zbor. Člani jeseniške podružnice menda v prodajalni le kupujejo, na zborovanju in k volitvam pa ne hodijo, zato so jih na zadnjem občnem zboru zastopali kristanovci. Sodrugi! Zabavljanje proti socialpatriotizmu ne bo nič pomagalo, dokler boste tako slabo pazili na svoje Kons. društvo, ki je vaša skupna last, vaš resnični komunizem!

Če bi bili vsaj na tem Kristanovem predavanju navzoči! Slišali bi bili, da Kristan ni imel korajže postaviti te očitke na laž, kakor ima navado, ampak je izjavil, da je ta očitek nepoštenosti žaljiv za vse socialistične stranke sveta, kajti vse dobivajo podpore od gospodarskih organizacij. In potem je vprašal navzoče prav teatralično: »Ali je to mar nepošteno, če socialistična gospodarska organizacija podpira socialistično idejo?«

Seveda mu na to vprašanje ni nihče mogel reči ne, ker to bi res ne bilo nič nepoštenega. Pač pa bi ga bil takrat marsikdo rad vprašal, zakaj je sklenilo Kons. društvo za Slovenijo ne več inserirati v »Napreju«, ko se je ta socialistični list iztrgal iz Kristanovih rok. In pozneje, ko »Napreju« vendarle ni hotel še hudič vzeti, je začelo vodstvo tega Kons. društva celo odkrit bojkot proti »Napreju« — najbrž zato, da podpre socialistično idejo. Seveda Kristanovo socialistično idejo, po kateri je treba, da zbira Kristan čim največje kapitale v svojih rokah, da bo vsestransko neodvisen, delavstvo pa da bo moralo plesati po njegovem ali pa — stradati. Prapor takega socializma je Kristan res zmeraj visoko držal!

Pa o tem se ni govorilo. Kristan je z povzdignjenim glasom govoril: »Jaz sem podpiral, podpiram in bom podpiral to idejo in kdor se z mano strinja, naj vzdigne roko!« In precej njegovih je roko vzdignilo, skoro polovica navzočih, čeprav se je potem na zaključku zunaj vsak branil, češ, on

ni glasoval. Dobro bi bilo, če bi Svetek ali Böhm, ki sta prvi v Ljubljani, drugi pa v Celju, razlagala, da je na Jesenicah zmagal Kristan, če bi nam javno sporočila imena tistih »borcev«, ki so glasovali za Kristanovo idejo. V naglici so si jih Jeseničanje le malo zapomnili...

Utrinki.

Treba je moliti ali pa misliti, treba je hoditi v cerkev, ali pa na predavanja, treba je čitati molitvenike ali pa znanstvene knjige, eno ali drugo morati izpolnjevati, če hočeš biti srečen. Če ne veruješ prerokom, moraš verovati sebi, če si zapustil cerkev, ne smeš zapustiti sebe — iskati moraš resnico in držati se moraš resnice. Vera ni postranska stvar, vera je le zasebna stvar, sam si moraš ustvariti svojo vero, potem moraš pa po tisti veri tudi živeti, kajti vera brez del je mrtva.

Kakšni socialisti so tisti, ki ne živijo socialistično?

Kakšne so tiste organizacije, ki ne delajo za socialistično družbo, temveč le zase.

Kakšne so tiste strokovne organizacije, ki se ne brigajo več za socializem, če so same že dosegle polne lonce? (Ali nismo tega že nekje čitali? Že pred leti smo rekli, da bomo drugačni, pa smo še zdaj egoisti in separatisti, »Skupni dom« raste le počasi!)

Res pa je, da smo mnogokrat v nevarnosti premajhne razsodnosti. To je vselej, kadar podlegamo trenutni

razburjenosti, kadar se damo voditi od čustvovanja, namesto od razuma. Tako kreganje nam gotovo škoduje, vendar pa ni tako tragično, kakor duševna lenoba. Duševna lenoba in zasplost je kriva, da je proletariat telesno zaslužjen, da nima časa za iskanje resnice in da zato obupava nad samim seboj.

Lastnik: »Sloga«, r. z. z o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.
4. XI. 1924 — 2900.

Naročajte in
širite edini
delavski list
„NAPREJ“

JOHAN
se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah

Ni Vam več potrebno

godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite vse vrste blaga za obleke in perilo pri trvdki

I. N. ŠOŠTARIČ, MARIBOR,
ALEKSANDROVA CESTA 15

po zelo znižani ceni

na pr. sukno po 60—, 70—, 90—, 100— Din itd., platno po Din. 11—, 14—, 16—, 20— itd., izgotovljene srajce Din. 44—, 50—, 56— itd., spodnje hlače po Din. 32—, 34—, 40— itd., izgotovljene obleke, in drugo za vsako ceno. Železničarji dobijo blago tudi na obroke.

Proletarci!

Gostilne in kavarne,
ki nočejo vašega lista,
najbrže tudi vašega
denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Pozor!

Pozor!

Delavci kupujte kruh iz pekarn

IV. Oberžana.

Zahtevajte ga po vseh gostilnah, trgovinah in kavarnah. Točna postrežba. Se priporoča IVAN OBERŽAN, za Kresijo 12 — poleg gostilne Janžek v Celju.

18 let priznane

kapsule „**LARUCIN**“

(odobrene od ministrstva za narodno zdravje) zdravijo najsigurnejše gnojno kapavico (triper) in bolezn mokril. Škatlja 20 Din v vseh lekarnah. Direktno: Apoteka BLUM. Subotica.



**Reuma
Kostobolje
Hexenschuß**

Dolgoletne zdravniške izkušnje učijo, da moje v vsej Evropi edino obstoječe sredstvo blaži in odstranjuje v mišicah in členih bolečine revmatizma in kostobolja da nastopajo napadi vedno bolj redko, tako da končno popolnoma prenehajo. Pri zdravljenju kostobolja in reumatizma se doseže z mojim zdravilom s pomočjo v njem se nahajajočih topečih se sestavin, ki pomagajo izločevati bolezenske

vsedline iz obolelih delov telesa in osvobodijo telo teh vsedlin. Imam na lisoče priznanj od zdravnikov in bolnikov, ki soglasno potrjujejo veliko vrednost mojega domačega zdravljenja. Naročite si takoj moje

Navodilo za zdravljenje.

Brezplačno! Hvaležni mi boste. Brezplačno!

Pišite takoj na naslov:

AUGUST MÄRZKE, BERLIN — WILMÄRS DORF
Bruchsalterstraße 5, oddelek 307

Širite naše glasilo „Naprej“.

Tukaj čitajte!

Varčujte z denarjem
pri nakupovanju

manufakturnega blaga
ter prepričajte se pred nakupom o
ogromnem znižanju cen

edino pri

HLADIN & DOBOVIČNIK

Prešernova ulica šte. 14, CELJE Gosposka ulica šte. 15

NAŠIM RODBINAM

priporočamo
našo pravo domačo
KOLINSKO

cikorijo,
izvrsten pridelek za kavo.

NAŠI IZDELKI:

Dvojnoslada ržena ŽIKA

v rdečih zavitkih,

Dvojnoslada ječmenova ŽIKA

v modrih zavitkih,

Slajena ječmenova ŽIKA

v zelenih zavitkih

so najboljši!

Zahtevajte le Žiko!

Zadruga pozor!

PERHAVEC & VALJAK

Tovarna za izdelovanje likerjev, desert vin in sirupov
d. z o. z.

Maribor.

IZDELUJEMO TOČASNO:

Chartreuse

Benediktinec

Alaš-kimovec

Jajčji konjak

Vanilija

Grnčak (želodčni liker)

Vermouth

Marsala

Marsaletta

Malinov sok

Punč

Rum

Medic konjak

Naši likerji, fina vina in sirupi so samo pristni, prvovrstni izdelki, iz najfinjših zelišč izdelani in prekašajo vsako tujo in inozemsko konkurenco.

ZAHTEVAJTE NAŠ CENIK!

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica šte. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine

za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2

priporoča svojo bogato zalogo:

Pisalnih strojev „Adler“ in „Urania“.

Šivalnih strojev
za rodbino in obrt.

Voznih koles

Styria - Dürkop - Orožno kolo (Waffenrad).

Ceniki zastoj in franko.